

Brussel, 27.3.2024
COM(2024) 142 final

2024/0076 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**tot gedeeltelijke schorsing van de toepassing van het Verdrag inzake het
Energiehandvest tussen de Unie en elke rechtspersoon die eigendom is van of onder
zeggenschap staat van staatsburgers of onderdanen van de Russische Federatie of van
de Republiek Belarus, en elke investering in de zin van het Verdrag inzake het
Energiehandvest die een investering is van een investeerder van de Russische Federatie
of van de Republiek Belarus**

TOELICHTING

1. ONDERWERP VAN HET VOORSTEL

Dit voorstel betreft het besluit tot gedeeltelijke schorsing van de toepassing van het Verdrag inzake het Energiehandvest (“EHV”) tussen de EU en elke rechtspersoon die eigendom is van of onder zeggenschap staat van staatsburgers of onderdanen van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus en die geen wezenlijke zakelijke activiteiten heeft op het grondgebied van de verdragsluitende partij waar hij is opgericht, en elke investering in de zin van het EHV die een investering is van een investeerder van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus.

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

Het EHV is een multilaterale handels- en investeringsovereenkomst die van toepassing is op de energiesector en die in 1994 is ondertekend en in 1998 in werking is getreden. Het EHV bevat bepalingen inzake de bescherming van investeringen, de handel in en de doorvoer van energiegrondstoffen en energieproducten, en mechanismen voor geschillenbeslechting. Het EHV stelt ook een kader in voor samenwerking op energiegebied tussen de verdragsluitende partijen. De EU is partij bij het EHV¹, samen met Euratom, een aantal lidstaten, alsook Japan, Zwitserland, Turkije en de meeste landen van de Westelijke Balkan en de voormalige Sovjet-Unie, met uitzondering van Rusland² en Belarus³.

Overeenkomstig artikel 17, lid 1, van het EHV behoudt elke verdragsluitende partij zich het recht voor om de voordelen van deel III van het EHV te ontzeggen aan een rechtspersoon indien staatsburgers of onderdanen van een derde staat eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over een dergelijke rechtspersoon en indien die rechtspersoon geen wezenlijke zakelijke activiteiten heeft op het grondgebied van de verdragsluitende partij waar hij is opgericht. Daarnaast behoudt elke verdragsluitende partij zich overeenkomstig artikel 17, lid 2, punt b), van het EHV het recht voor om de voordelen van deel III van het EHV te ontzeggen aan een investering indien de ontzeggende verdragsluitende partij vaststelt dat het een investering betreft van een investeerder van een derde staat waarmee of ten aanzien waarvan de ontzeggende verdragsluitende partij maatregelen treft of handhaaft die i) transacties met investeerders van die staat verbieden, of ii) overtreden of omzeild zouden worden indien de voordelen van deel III van het EHV zouden worden verleend aan investeerders van die staat of aan hun investeringen.

Sinds maart 2014 legt de EU geleidelijk meer sancties op aan de Russische Federatie, aanvankelijk als reactie op de illegale annexatie van de Krim en Sebastopol en de moedwillige destabilisering van Oekraïne. Op 23 februari 2022 heeft de EU de sancties uitgebreid na de erkenning van de niet door de regering gecontroleerde gebieden in de Oekraïense regio's Donetsk en Loehansk en het sturen van Russische troepen naar deze gebieden. In reactie op de militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne heeft de EU de sancties na 24 februari 2022 aanzienlijk uitgebreid. Een groot aantal personen en organisaties kwam op de sanctielijst en er werden ongekende maatregelen genomen om de Russische

---

¹ Besluit 98/181/EG, EGKS, Euratom van de Raad en de Commissie van 23 september 1997 betreffende sluiting door de Europese Gemeenschappen van het Verdrag inzake het Energiehandvest en het protocol bij het Energiehandvest betreffende energie-efficiëntie en daarmee samenhangende milieuaspecten (PB L 69 van 9.3.1998, blz. 1).

² De buitengewone Conferentie over het Energiehandvest van 24 juni 2022 heeft de status van waarnemer van de Russische Federatie ingetrokken.

³ De buitengewone Conferentie over het Energiehandvest van 24 juni 2022 heeft de status van waarnemer van Belarus en de voorlopige toepassing van het EHV door Belarus ingetrokken.

economie aanzienlijk te verzwakken en af te sluiten voor vitale technologie en markten, en om Ruslands mogelijkheden om oorlog te voeren in te dammen.

Tegelijkertijd is de EU-sanctieregeling ten aanzien van de Republiek Belarus uitgebreid naar aanleiding van de betrokkenheid van dat land bij de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Dit komt bovenop de sancties die al golden ten aanzien van de Republiek Belarus. Deze sanctieregeling bestaat uit een reeks financiële, economische en handelsmaatregelen.

Noch de Russische Federatie, noch de Republiek Belarus is verdragsluitende partij bij het EHV. Investeerders uit deze landen zouden echter gebruik kunnen maken van ondernemingen die op het grondgebied van een verdragsluitende partij bij het EHV gevestigd zijn om aan te voeren dat de Europese Unie of haar lidstaten in strijd hebben gehandeld met de verplichtingen inzake investeringsbescherming van het EHV en op die grond procedures voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten tegen de EU of haar lidstaten kunnen inleiden.

Het optreden van de Unie en dat van haar lidstaten is in overeenstemming met het EHV en andere relevante overeenkomsten, en vorderingen met betrekking tot dergelijke maatregelen zijn hoe dan ook uitgesloten op grond van de toepasselijke instrumenten en het algemene internationale recht. Desondanks is het passend aanvullende procedurele stappen te ondernemen om procedures voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten tegen de Unie of haar lidstaten in het kader van het EHV te voorkomen.

3. VOORGESTELDE MAATREGELEN

Artikel 17 van het EHV biedt de verdragsluitende partijen de mogelijkheid om de voordelen van de bepalingen inzake investeringsbescherming van het EHV te ontzeggen aan investeerders van niet-verdragsluitende partijen die het EHV proberen te misbruiken door via lege vennootschappen vorderingen inzake investeringen in te leiden of vorderingen in te leiden tegen maatregelen die samenhangen met sancties (“ontzegging van voordelen”).

Het is passend een beroep te doen op artikel 17, lid 1, van het EHV en de voordelen van deel III van het EHV te ontzeggen aan elke rechtspersoon die eigendom is van of onder zeggenschap staat van staatsburgers of onderdanen van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus en die geen wezenlijke zakelijke activiteiten heeft op het grondgebied van de verdragsluitende partij waar hij is opgericht. Het is eveneens passend deze voordelen te ontzeggen aan elke investering in de zin van het EHV die een investering is van een investeerder van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus in de in artikel 17, lid 2, punt b), beschreven omstandigheden.

De ontzegging van voordelen op grond van artikel 17 houdt een gedeeltelijke schorsing van het EHV in en moet door de Commissie worden uitgevoerd middels de bekendmaking van een publieke verklaring namens de EU en alle lidstaten die partij zijn bij het EHV.

4. RECHTSGRONDSLAG

Artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in besluiten “*tot schorsing van de toepassing van een overeenkomst*”. De inroeping van artikel 17 EHV leidt tot een gedeeltelijke schorsing van het EHV, namelijk van deel III van het EHV over de bevordering en bescherming van investeringen, ten aanzien van investeerders van de Russische Federatie en de Republiek Belarus. De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 218, lid 9, VWEU.

Het hoofddoel is de regels van het EHV met betrekking tot de bevordering en bescherming van investeringen te schorsen met betrekking tot investeringen door investeerders van de Russische Federatie en de Republiek Belarus. De materiële rechtsgrondslag van het voorgestelde besluit is derhalve artikel 207 VWEU.

De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is artikel 207 VWEU, in samenhang met artikel 218, lid 9, VWEU.

5. BEKENDMAKING VAN DE BEOOGDE HANDELING

Aangezien de verklaring uit hoofde van artikel 17 EHV de toepassing van het EHV door de EU en alle lidstaten die verdragsluitende partij zijn bij het EHV zal schorsen, is het passend deze bekend te maken in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot gedeeltelijke schorsing van de toepassing van het Verdrag inzake het Energiehandvest tussen de Unie en elke rechtspersoon die eigendom is van of onder zeggenschap staat van staatsburgers of onderdanen van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus, en elke investering in de zin van het Verdrag inzake het Energiehandvest die een investering is van een investeerder van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, in samenhang met artikel 218, lid 9,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het Verdrag inzake het Energiehandvest (“de overeenkomst”) is door de Unie gesloten bij Besluit 98/181/EG, EGKS, Euratom van de Raad en de Commissie van 23 september 1997 betreffende sluiting door de Europese Gemeenschappen van het Verdrag inzake het Energiehandvest en het protocol bij het Energiehandvest betreffende energie-efficiëntie en daarmee samenhangende milieuaspecten (PB L 69 van 9.3.1998, blz. 1) en is op 16 april 1998 in werking getreden.
- (2) Overeenkomstig artikel 17, lid 1, van de overeenkomst behoudt elke verdragsluitende partij zich het recht voor om de voordelen van deel III van de overeenkomst te ontzeggen aan een rechtspersoon indien staatsburgers of onderdanen van een derde staat eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over een dergelijke rechtspersoon en indien die rechtspersoon geen wezenlijke zakelijke activiteiten heeft op het grondgebied van de verdragsluitende partij waar hij is opgericht.
- (3) Elke verdragsluitende partij behoudt zich overeenkomstig artikel 17, lid 2, punt b), van de overeenkomst het recht voor om de voordelen van deel III van de overeenkomst te ontzeggen aan een investering indien de ontzeggende verdragsluitende partij vaststelt dat het een investering betreft van een investeerder van een derde staat waarmee of ten aanzien waarvan de ontzeggende verdragsluitende partij maatregelen treft of handhaaft die i) transacties met investeerders van die staat verbieden, of ii) overtreden of omzeild zouden worden indien de voordelen van deel III van de overeenkomst zouden worden verleend aan investeerders van die staat of aan hun investeringen.
- (4) De Unie heeft geleidelijk meer beperkende maatregelen (sancties) opgelegd aan de Russische Federatie, aanvankelijk als reactie op de illegale annexatie van de Krim en Sebastopol en de moedwillige destabilisering van Oekraïne. De Unie heeft de sancties uitgebreid na de erkenning van de niet door de regering gecontroleerde gebieden in de Oekraïense regio's Donetsk en Loehansk en het sturen van Russische troepen naar deze gebieden. Als reactie op de militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne heeft de Unie de sancties aanzienlijk uitgebreid.

- (5) Tegelijkertijd is de sanctieregeling van de Unie ten aanzien van de Republiek Belarus uitgebreid naar aanleiding van de betrokkenheid van dat land bij de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne.
- (6) Noch de Russische Federatie, noch de Republiek Belarus is verdragsluitende partij bij de overeenkomst. Investeerders uit deze landen zouden echter kunnen proberen gebruik te maken van ondernemingen die op het grondgebied van een verdragsluitende partij bij de overeenkomst gevestigd zijn om aan te voeren dat de Europese Unie of haar lidstaten in strijd hebben gehandeld met de verplichtingen inzake investeringsbescherming van het EHV, en op die grond procedures voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten tegen de Unie of haar lidstaten kunnen inleiden.
- (7) Het optreden van de Unie en dat van haar lidstaten is in overeenstemming met het EHV en andere relevante overeenkomsten, en vorderingen met betrekking tot dergelijke maatregelen zijn hoe dan ook uitgesloten op grond van de toepasselijke instrumenten en het algemene internationale recht. Desondanks is het passend aanvullende procedurele stappen te ondernemen om procedures voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten tegen de Unie of haar lidstaten in het kader van het EHV te voorkomen.
- (8) Artikel 17 van de overeenkomst biedt de overeenkomstsluitende partijen de mogelijkheid de voordelen van de bepalingen inzake investeringsbescherming van de overeenkomst te ontzeggen aan investeerders van niet-overeenkomstsluitende partijen die misbruik van de overeenkomst trachten te maken door in de bovengenoemde situaties vorderingen inzake investeringen in te leiden (“ontzegging van voordelen”).
- (9) Het is passend een beroep te doen op artikel 17, lid 1, van de overeenkomst ten aanzien van elke rechtspersoon die eigendom is van of onder zeggenschap staat van staatsburgers of onderdanen van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus en die geen wezenlijke zakelijke activiteiten heeft op het grondgebied van de verdragsluitende partij waar hij is opgericht. Het is eveneens passend om een beroep te doen op artikel 17, lid 2, punt b), ten aanzien van elke investering in de zin van de overeenkomst die een investering is van een investeerder van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus in de in die bepaling omschreven omstandigheden.
- (10) De ontzegging van voordelen op grond van artikel 17 van de overeenkomst houdt een gedeeltelijke schorsing van de overeenkomst in en moet door de Commissie worden uitgevoerd door namens de Unie en alle lidstaten die partij zijn bij de overeenkomst de publieke verklaring in de bijlage bij dit besluit bekend te maken,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. De Europese Unie ontzegt op basis van artikel 17, lid 1, van het Verdrag inzake het Energiehandvest de voordelen van deel III van die overeenkomst aan elke rechtspersoon die eigendom is van of onder zeggenschap staat van staatsburgers of onderdanen van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus en die geen wezenlijke zakelijke activiteiten heeft op het grondgebied van de verdragsluitende partij waar hij is opgericht.
2. De Europese Unie ontzegt overeenkomstig artikel 17, lid 2, punt b), van het Verdrag inzake het Energiehandvest de voordelen van deel III van die overeenkomst aan

investeringen van een investeerder van de Russische Federatie of van de Republiek Belarus in de in die bepaling beschreven omstandigheden.

Artikel 2

De Commissie geeft uitvoering aan dit besluit door de verklaring in de bijlage bekend te maken.

Artikel 3

Dit besluit is gericht tot de Commissie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter